

POVRCHOVÝ LOM KAMENE

BLIŽNÁ – ČERNÁ V POŠUMAVÍ

**MALÁ SONDA DO HISTORIE – S NÁVAZNOSTÍ
NA SOUČASNOST**

Po silnici ve směru na Bližnou a Dolní Vltavici se na vrcholu stoupání nalézá po levé straně POVRCHOVÝ LOM KAMENE. Zde se těží kámen vápencového charakteru.

VÝPISY Z KRONIKY OBCE

1981

Silnice n.p. Prachatice - Lom Bližná.

Kolektiv pracovníků Lomu spolu s vedoucím Jiřím Zawadským se v letošním roce vyrovnal se všemi svými plánovanými úkoly.

Práce v lomu vyžaduje silné chlapy, ale především naprosté dodržování bezpečnosti práce. Pracovat s trhavinou a s kamenem je práce nebezpečná. Navíc je lom v bezprostřední blízkosti silnice na Bližnou, Radslav a Dolní Vltavici, kde jsou hlavní střediska rekreace. Na silnici je v rekreační sezóně provoz poměrně velký a je povinností pracovníků lomu zastavovat vozidla v bezpečné vzdálenosti před každým odstřelem.

Lom zabezpečuje těžbu kamene od drtě přes šotolinu, makadam a štěrk. Těžba se neustále zvyšuje a prostor po nalámaném kamenu se zvětšuje.

Silnice n.p. využívá vytěženého materiálu pro potřebu vlastní i mnoha podniků. Potřebný materiál zde získávají i soukromníci pro výstavbu chat a rodinných domků.

1983

L o m k a m e n e.

Vedoucím tohoto provozu n.p.Silnice Prachatice byl od srpna 1983 ustanoven Stanislav Zámečník, bytem v Hůrce, dosud pracovník MěNV Horní Planá. Dlouholetý vedoucí lomu Juraj Zawadski se odstěhoval z obce do jiného kraje.

Provoz má 12 pracovníků a je zaměřen na výrobu štěrkovin, lomového kamene, který se drtí na tři frakce a to makadam, štěrk a štěrkdrt'. Materiál je převážně určen na stavební akce závodu a na úpravy a výstavbu komunikací. V menší míře se uskutečňuje drobný prodej závodům a organizacím, případně jednotlivcům.

Technologické zařízení je zastaralé, i tak se využívá v plné míře a efektivně. Kamene je dostatek a tak další těžba je perspektivní. Po sociální stránce jsou zaměstnanci zabezpečeni dobře, byl vybudován nový hospodářský objekt s kanceláři, šatnami a umývárnou.

Ceny za 1t štěrkovin: štěrk 28 Kčs; makadam 13,50 Kčs; drť 10 Kčs; štěrkdrt' 34 Kčs; netříděný lomový kámen 18,50 Kčs.

TABULKA PLNĚNÍ VÝROBY A DALŠÍCH UKAZATELŮ

DRUH VÝROBY	PLÁN	SKUTEČNOST %	% PLNĚNÍ
výroba makadamu	4 200 t	6539 t	
výroba štěrkdrtě	21 100 t	24 362 t	
netříděný lomový kámen	900 t	831 t	
finanční plnění	1 451 000 Kč	1 511 000 Kč	104,1
spotřeba el.energie na tunu výroby	1, 5 kW	1, 19 kW	
spotřeba nafty	10 657 l	10 569 l	
náklady na 100 Kčs vyrobeného materiálu	129,01 Kčs	108,14 Kčs	83,82

1986

LOM KAMENE.

Provozovna se úspěšně vyrovnala s plněním nejen plánu v rozsahu celého sortimentu, ale i po stránce sociální, péče o pracovníky a lepší vztahy v kolektivu. V tomto roce byla utvořena BSP, zaměstnanci se zapojili do metody A.M.Basova. Ve svém socialistickém závazku se jim podařilo plnit úspory PHM a elektrické energie. Na úpravě okolí, které se výrazně zlepšilo, odpracovali pracovníci Lomu téměř 100 hodin a dalších 100 hodin odpracovali v akci „Z“.

1994

Lom kamene v prostoru směrem na Bližnou patří firmě Strabag – Bohemia a pokračuje zatím dále v těžbě a lámání kamene. Určité problémy však vznikají při odstřelech. Zejména při druhotných odstřelech, což jsou odstřely velkých balvanů na volné ploše po clonovém odstřelu, se ozývají velmi silné detonace, na což si stěžují místní občané. Oblastní báňský úřad v Plzni prověřil dodržování norem a nezjistil překročení povolených limitů. Přesto bude hledána možnost, jak druhotné odstřely zcela vyloučit, např. použít hydraulického kladiva.

SOUČASNOST

KAMENOLOMY ČR s.r.o. - kamenolom BLIŽNÁ

Lom Bližná / Černá v Pošumaví

382 26, Horní Planá

IČO: 49452011

Společnost KAMENOLOMY ČR s.r.o. zajišťuje těžbu, výrobu a prodej drceného kameniva pro betonárky, obalovny asfaltových směsí, silniční a inženýrské stavby, kamenivo pro kolejové lóže a regulaci vodní toků.

Společnost je součástí jednoho z předních evropských stavebních koncernů STRABAG SE, pro který je výhradním výrobcem kameniva v České republice a zároveň společnost KAMENOLOMY ČR s.r.o. patří k největším producentům kameniva v ČR.

Povrchový lom leží v lokalitě zvané VÁPENNÝ VRCH, který je řazen mezi významné lokality v jižních Čechách.

Jedná se o činný lom na těžbu krystalického vápence s místy amfibolitů, pararul, grafitických rul a pegmatitů. Krystalické vápence mají širokou škálu obohacení o Mo, Nb, Sr, Zr, U, Th, Ca a Mg s obsahem 30,54 % CaO, 18,79 % MgO, 7 % Zn a 2,4 % Pb. Široké zastoupení mají krystaly titanitu, pyrhotinu, aktinolitu i diopsidu. Na pararulách se vyskytují masivní kusové hrubě krystalické agregáty diopsidu, dále aktinolit, tremolit v podobě jehlic a amfibol = tzv. magnesiohornblend, vzácnější výskyt skapolitu v podobě tzv. sluncí a titanit. Původ vzniku diopsidu, magnesiohornblendu a tremolitu souvisí s roztoky hojných na SiO₂ pomocí infiltrace i na karbonáty v horninách pomocí puklinových a klivážových systémů. Výskyt těchto minerálů je asociaci s vápenato - silikátovými čočkami ve vápencích nebo pararulách. Na kontaktu s křemenem a diopsidy má původ vzniku tremolit a s pararulami magnesiohornblend (Rajlich a Stejskal 2005, Rajlich 2007, Zikeš a Welsler 2011).

Rozšířeným minerálem na lokalitě je chabazit, který je skelně lesklý, poloprůhledný a vyskytuje se v křemen - karbonátových dutinách nebo na žilách protínající pararuly. Je typickým minerálem tzv. alpské parageneze, tvořící krystalky o velikosti 4-5 mm v podobě drúz skalenoeedrů (Rajlich a Stejskal 2005, Rajlich 2007).

Lokalita Vápenný vrch byla v minulosti významným výskytem lithných pegmatitů s turmalínovými elbaity, ale tyto žíly jsou již odtěženy (Rajlich 2007). Pegmatitové turmalínové žíly byly odkryty v rozmezí let 1997 - 1999, v letech 1998 - 1999 byly odtěženy (Novák 2011).

V lomu lze nacházet také minerály sulfidové skupiny, turmalínové skupiny magneziofojtitu - dravitu a sepiolit (Zikeš a Welsler 2011). Z hlediska sulfidů jsou častými minerály pyrit, pyrhotin, který se vyskytoval jak ve vápenci (Rajlich 2007), tak i amfibolitu. Nověji byl nalezen siderit, který má podobu čočkovitých klenců zaoblených ploch o velikosti do 1 mm a vyskytuje se v medově žluté barvě a je vždy v asociaci s pyritem. Turmalín dravit je černohnědé barvy a nachází se ve vápenci. Sepiolit patří do horečnatých silikátů v podobě hlízovitých, pórovitých agregátů, který vzniká pomocí přeměny magnezitu, minerálů v hadcích a v lomu se vyskytuje na puklinách vápenců v šedobílé až hnědavé barvě. Může být tloušťky do 3 mm a velikosti dm (Zikeš a Welsler 2011).

Ochrana a střety zájmů

Stupeň ochrany: Geologické lokality doporučené k ochraně v CHKO

Ochrana geologického fenoménu: B - je důvodem k doporučení lokality k ochraně (evidovaná lokalita)

Důvod ochrany, nebo důvod zařazení do databáze: Mimořádný význam lomu je především v typickém vývoji Českokrumlovské pestré skupiny.

Součást VCHÚ: CHKO Šumava

Střety zájmů: těžba povrchová

Popis střetů zájmů: Po ukončení těžby doporučeno zachovat významné profily.

Stav lokality: dobrý

Popis stavu lokality: Po ukončení těžby doporučeno zachovat stěnové odkryvy. Doporučeno k ochraně.

ŠUMAVA - PŘÍRODA, HISTORIE, ŽIVOT

BASET 2003

JESKYNĚ NA VÁPENNÉM VRCHU – STR. 164- Ing. Jaroslav Cícha – Prácheňské museum Písek

K důležitému objevu došlo v roce 2000 v nedalekém kamenolomu na Vápenném vrchu, mezi Bližnou a Černou v Pošumaví. Při těžbě vápence zde byla odkryta významná a po mnoha stránkách zajímavá krasová jeskyně, která je patrně součástí stejného krasového systému, jako jeskyně v grafitovém dole u Bližné.

Jeskyně na Vápenném vrchu je přístupná 6 m hlubokým propastovitým komínem ústícím ve dně lomové etáže. Ve spodní části komín navazuje na prostornou puklinovou chodbu o výšce přes 2 m a délce 15 m. Po stranách chodba přechází v nižší, kolem 1 m vysoké, členité a plošné rozsáhlé části. Uvedenou chodbu pak v nejhlubším místě křížuje hlavní chodba jeskyně, která má již těsnější profil a zatím známou délku asi 30 m. Všechny části jeskyně vynikají neobyčejně působivými korozními tvary.

V celém průběhu hlavní chodby se do jejích sedimentů zařezává erozní koryto s podzemním tokem, vysychajícím pouze v období delšího sucha; jiná koryta občasných toků se nacházejí i v některých dalších jeskynních chodbách. Podzemní toky mají pravděpodobně původ ve vodách soustřeďujících se na dně lomu a vznikly až v současné době vlivem lomových prací. Činností podzemních toků se uvolnily podstatné části nynějších jeskynních prostor, které byly donedávna v mnohem větší míře vyplněny sedimenty. Při přívalových srážkách průtok podzemím značně stoupá, zvětšuje se erozní síla vodního proudu a velké objemy jeskynních výplní jsou transportovány do hlubších, neznámých částí jeskynního systému. Se zajímavou hydrografií jeskyně souvisí i aktivní ponor na dně lomu blízko jeskynního vchodu. Odtěžením suťového materiálu zde byla vytvořena několik metrů hluboká deprese s výchozí silně zkrasovělých vápenců, na jejímž dně mizí do neznámých částí jeskyně další, povrchový vodní tok, odvodňující dno lomu.

Jeskyně na Vápenném vrchu byla zpočátku ohrožena postupující lomovou těžbou. Naštěstí se kolem ní včas podařilo zajistit ochranné pásmo, další těžbu přizpůsobit výskytu krasových prostor a tuto významnou jeskyni uchránit před zničením. Současně byl jihočeskými jeskyňáři zahájen její systematický výzkum, přinášející stále další objevy nových částí krasového podzemí. Je zřejmé, že doposud nalezené prostory, jejichž celková délka činila ke konci roku 2002 asi 70 m, jsou jen zlomkem rozsáhlejšího, zatím neznámého jeskynního systému.